

T.C.

ZM R

3. DARE MAHKEMES

ESAS NO : 2020/806

KARAR NO : 2021/33

DAVACI : ERAY AKSU

VEK L : AV. HÜSEY N BURAK ÇELEB CAN
-UETS[16550-55074-00080]

DAVALI : ZM R BÜYÜK EH R BELED YE BA KANLI I

VEK L : AV. ASLI SETENAY ATAY EK C
Cumhuriyet Bulvarı No:1 Konak/ ZM R

DAVANIN ÖZET : Davacı tarafından, davalı idare ile Tüm Belediye ve Yerel Yönetim Hizmetleri Emekçileri Sendikası arasında imzalanan 01.01.2020-31.12.2020 dönemi Toplu Sözle mesinin 5/B-f bendinde yer alan sözleşmenin tarafı olan sendikaya üye olmayanların sözleşme meden yararlanmasının, memur taban aylının %1,5 katı kadar aidat ödemeleri ko uluna ba lı oldu una dair sosyal denge sözleşmesi aidatı adı altında kesinti yapılmasına dair Toplu Sözle mesinin hükmünün; kamu görevlilerine sosyal denge tazminatı ödemesinin dayana ı olan mevzuatta yer verilmeyen kısıtlamaların sözleşme hükümlerine konularak personelin bu haktan yoksun bırakılmasının hukuken mümkün olmadığı, toplu sözleşme hükümlerinden yararlanmak için dayana ma aidatı ya da sözleşme aidatı zorunlulu u getirilmesinin yasal dayana mın bulunmadığı iddialarıyla iptali ile yapılan kesintilerin yasal faiziyle birlikte ödenmesine karar verilmesi istenilmektedir.

SAVUNMANIN ÖZET : Usul yönünden; davanın adli yargının görevine girdi inden davanın görev yönünden reddi gerekti i, esas yönünden; 2010 yılında Anayasada yapılan de i iklikten sonra memurların ve di er kamu görevlilerinin toplu sözleşme yapma hakkının bulundu unun kabul edildi i, toplu sözleşme yapmak konusunda anayasal yetkiye sahip olan memurların ve di er kamu görevlilerinin toplu sözleşme hükümlerinden faydalanmak için bir sendikaya üye olmalarının art ko ulamayacağı, bu durumun tıpkı i çilerde oldu u gibi dayana ma aidatı alınmak suretiyle önlenebilece i, düzenleme ile sendikaya üye olup olmama konusundaki özgürlüklerin korunmasının amaçlandı ı toplu i sözleşmesinden yararlanmanın çalı anların inisiyatifinde oldu u, aidatın sendika bütçesine gelir kaydedildi i, belirtilerek davanın reddine karar verilmesi gerekti i savunulmaktadır.

TÜRK M LLET ADINA

Karar veren zmir 3. dare Mahkemesi'nce gere i görü üldü:

Dava; davalı idare ile Tüm Belediye ve Yerel Yönetim Hizmetleri Emekçileri Sendikası arasında imzalanan 01.01.2020-31.12.2020 dönemi Toplu Sözle mesinin 5/B-f bendinde yer alan sözleşmenin tarafı olan sendikaya üye olmayanların sözleşme meden yararlanmasının, memur taban aylının %1,5 katı kadar aidat ödemeleri ko uluna ba lı oldu una dair sosyal denge sözleşmesi aidatı adı altında kesinti yapılmasına dair Toplu Sözle mesinin hükmünün iptali ile yapılan kesintilerin yasal faiziyle birlikte ödenmesine karar verilmesi istemiyle açılmıştır.

375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye 11.4.2012 tarih ve 28261 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 6289 sayılı Kanun'un 33. maddesi ile eklenen **Ek 15. maddede**; "Belediyeler ve ba lı kurulu ları ile il özel idarelerinin kadro ve pozisyonlarında istihdam edilen kamu görevlilerine sosyal denge tazminatı ödenebilir. Sosyal denge tazminatının ödenebilecek aylık tutarı, 4688 sayılı Kanun'a göre yapılan toplu sözleşme belirlenen tavan

T.C.

ZM R

3. DARE MAHKEMES

ESAS NO : 2020/806

KARAR NO : 2021/33

tutarı geçmemek üzere ilgili belediye ve il özel idaresi ile ilgili belediye ve il özel idaresinde en çok üyeye sahip kamu görevlileri sendikası arasında anılan Kanunda öngörülen hükümler çerçevesinde yapılabilecek sözleşmeyle belirlenir." ekinde düzenleme yapılmıştır.

4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları ve Toplu Sözleşme Kanununun 14. maddesinde; "Sendikalara üye olmak serbesttir. Kamu görevlileri çalıştığı yerinin girdiği hizmet kolunda kurulu bir sendikaya üye olabilirler." hükmüne, 18. maddesinin üçüncü fıkrasında, "Kamu çalışanları kamu görevlileri arasında sendika üyesi olmaları veya olmamaları nedeniyle bir ayırım yapamaz." hükmüne, 24. maddesinde; "Sendika ve konfederasyonların gelirleri; a) Üyelerinin ödeyecekleri üyelik ödentilerinden, b) Bu Kanuna göre yapabilecekleri faaliyetlerden elde edilecek gelirlerden, c) Bağımlı ve yardımlardan, d) Mal varlığından elde edilen gelirlerden oluşur." hükmüne, 04.04.2012 tarih ve 6289 sayılı Kanununun 18. maddesi ile değişik "Toplu sözleşmenin kapsamı" başlıklı 28. maddesinin birinci fıkrasında, "Toplu sözleşme; kamu görevlilerinin mali ve sosyal haklarını düzenleyen mevcut mevzuat hükümleri dikkate alınarak kamu görevlilerine uygulanacak katsayı ve göstergeler, aylık ve ücretler, her türlü zam ve tazminatlar, ek ödeme, toplu sözleşme ikramiyesi, fazla çalıştırma ücreti, harcırah, ikramiye, doğum, ölüm ve aile yardımı ödenekleri, cenaze giderleri, yiyecek ve giyecek yardımları ve diğer mali ve sosyal hakları kapsar." hükmüne, ikinci fıkrasında; "Toplu sözleşme ikramiyesi hariç olmak üzere toplu sözleşme hükümlerinin uygulanmasında sendika üyesi olan ve sendika üyesi olmayan kamu görevlileri arasında ayırım yapılamaz." hükmüne yer verilmiştir, aynı Kanununun 04.04.2012 tarih ve 6289 sayılı Kanununun 22. maddesi ile değişik "Mahalli idarelerde sözleşme imzalanması" başlıklı **32. maddesinde**; "27/6/1989 tarihli ve 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ek 15 inci maddesi hükümleri çerçevesinde sosyal denge tazminatının ödenmesine belediyelerde belediye başkanının teklifi üzerine belediye meclisince, il özel idaresinde valinin teklifi üzerine il genel meclisince karar verilmesi halinde, sözleşme döneminde verilecek sosyal denge tazminatı tutarını belirlemek üzere ilgili mahalli idarede en çok üyeye sahip sendikanın genel başkanı veya sendika yönetim kurulu tarafından yetkilendirilecek bir temsilcisi ile belediyelerde belediye başkanı, il özel idaresinde vali arasında toplu sözleşme sürecinin tamamlanmasını izleyen üç ay içerisinde sözleşme yapılabilir. **Bu sözleşme bu Kanunun uygulanması bakımından toplu sözleşme sayılmaz** ve bu kapsamda Kamu Görevlileri Hakem Kuruluna başvurulamaz" hükmüne yer verilmiştir.

Dosyanın incelenmesinden; davalı idare ile Tüm Belediye ve Yerel Yönetim Hizmetleri Emekçileri Sendikası arasında 01.01.2020-31.12.2020 tarihleri arasında geçerli olmak üzere Sosyal Denge Tazminatı ödenmesini de içeren sözleşme imzalandığı, anılan sözleşmenin "Sözleşmenin Kapsamı ve Yararlanma Koşulları" başlıklı 5'inci maddesinin f bendinde, sözleşmenin tarafı olan sendikaya üye olmayanların memur taban aylığının %1,5 katı kadar aidat ödeyerek sözleşme meden yararlanacağı yönünde hükme yer verildiği, davacı tarafından da davalı idare ile Tüm Belediye ve Yerel Yönetim Hizmetleri Emekçileri Sendikası arasında imzalanan söz konusu Toplu Sözleşmenin 5/B-f bendi uyarınca yetkili sendika üyesi olmayan personelden sosyal denge sözleşmesi aidatı adı altında kesinti yapılmasına dair Toplu Sözleşme hükümünün iptali ile yapılan kesintilerin kesinti tarihinden itibaren ilave olacak yasal faiziyle birlikte tahsiline karar verilmesi istemiyle bakılmakta olan davanın açıldığı anlaşılmıştır.

Öte yandan Danıştay 12. Dairesinin 18/12/2019 tarih ve E:2019/4940 sayılı kararı ile 01/09/2019 tarih ve 30875 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 28/08/2019 tarih ve 2019/1 sayılı Kamu Görevlileri Hakem Kurulu Kararı'nın, "**Yerel Yönetim Hizmet Koluna İlişkin Mali ve Sosyal Haklar**" başlıklı 4. bölümünün "**Sosyal Denge Tazminatı**" başlıklı 1.

T.C.

ZM R

3. DARE MAHKEMES

ESAS NO : 2020/806

KARAR NO : 2021/33

maddesinin 2. fıkrasında yer alan "Sosyal denge sözleşme mesinin taraf sendikası, üyesi olmayan kamu görevlilerinden, aynı unvanlı üyesinden aldığı aidatın iki katına kadar sosyal denge sözleşme mesisi aidatı alabilir. Bu aidatı ödeyen kamu görevlileri, söz konusu sözleşme medenî usul ve esaslar dahilinde yararlanır." hükmünün yürütmesinin durdurulmasına karar verilmiştir.

Yukarıda aktarılan mevzuat hükümlerine göre, sosyal denge tazminatı tutarını belirlemek için yapılan sözleşme menin toplu sözleşme sayılmayacağı anlaşılmakta olup bu dönemde toplu sözleşme yerine geçen Kamu Görevlileri Hakem Kurulu kararının, sosyal denge sözleşme mesinin taraf sendikasının, üyesi olmayan kamu görevlilerinden, aynı unvanlı üyesinden aldığı aidatın iki katına kadar sosyal denge sözleşme mesisi aidatı alabileceğine dair hükmünün Danıştay 12. Dairesince yürütmesinin durdurulması, yasal düzenlemede de sosyal denge tazminatı alan kamu görevlilerinden dayanılmaz aidatı ya da sözleşme aidatı kesilmesine imkân sağlayan bir düzenlemeye yer verilmemesi kapsamında dava konusu sözleşme hükmünde hukuka uygunluk bulunmadığı sonucuna varılmıştır.

Nitekim; benzer bir uyuşmazlıkta sözleşme menin tarafı sendikaya üye olmayan personelden sosyal denge tazminatından yararlanabilmeleri için yapılan sözleşme aidatı kesintisine son verilmesi istemiyle yapılan başvurunun zımnen reddine ilişkin ilerde hukuka uygunluk görülmediği gerekçesiyle iptaline dair Mahkeme kararına yönelik istinaf başvurusu zmir Bölge Daire Mahkemesi 6. Daire Dava Dairesi'nin 12.12.2019 tarihli ve E:2019/2251, K:2019/2278 sayılı kararı ile reddedilmiştir.

Öte yandan, sözleşme aidatı kesilmesini öngören sözleşme hükmünün hukuka aykırı olduğu sonucuna varıldığından ve hukuka aykırılığı yargı kararıyla saptanan sözleşme hükmü nedeniyle kesilen dayanılmaz aidatlarının dava tarihinden itibaren işletilecek yasal faiziyle birlikte davacıya ödenmesi gerektiği ise açıktır.

Açıklanan nedenlerle, dava konusu sözleşme menin 5. maddesinin (f) bendinin **iptaline**, anılan sözleşme hükmü uyarınca yapılan kesintilerin dava tarihinden başlayarak her bir kesinti tarihinden itibaren işletilecek yasal faiziyle birlikte davalı idare tarafından davacıya **ödenmesine**, ayrıca dökümü yapılan 233,10-TL yargılama gideri ile Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi uyarınca belirlenen 2.040,00-TL vekalet ücretinin davalı idareden alınarak davacıya verilmesine, artan posta ücretinin talep edilmemesi halinde kararın kesinleşmesinden sonra davacıya iadesine, kararın tebliğini izleyen günden itibaren 30 gün içerisinde zmir Bölge Daire Mahkemesi'ne istinaf yolu açık olmak üzere, 08/01/2021 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

Bağcı
EKREM ATICI
28434

Üye
ÜKRÜ B LGEN
195031

Üye
M RAÇ ÜZÜM
216793

YARGILAMA GİDERLERİ :	
Başvuru Harcı :	54,40 TL
Karar Harcı :	54,40 TL
Vekalet Harcı :	7,80 TL
Posta Gideri :	116,50 TL
TOPLAM :	233,10 TL